

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
بین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

Ideological

afgazad@gmail.com

مسائل آینه‌نگاری

دکتر سها
۲۰۱۵ آگسٹ

نقد قرآن

٦

ستونهای نگهدارنده آسمان

حال این سوال پیش می آید که چه عاملی سقف آسمان را بالانگه می دارد؟

قرآن اینگونه جواب می دهد:

إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَن تَرُوْلَا وَلَئِنْ رَأَتَا إِنْ أَمْسَكُهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا (٤١) فاطر

ترجمه: همانا خدا آسمانها و زمین را نگاه می دارد تا نیفتند و اگر بیفتند غیر از خدا هیچ کس آنها را نگاه نمی دارد.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ

بِالنَّاسِ لَرَؤُوفٌ رَّحِيمٌ (٤٥)-حج

ترجمه: و خدا آسمان را نگه می دارد تا بر زمین نیفتند.

این تصور غلط در افسانه های بسیار قدیم بشری نیز وجود دارد. مثلاً در تائوئیسم آمده است که پانگو (pangu) زمین و

آسمان را از هم جدا کرد و بین زمین و آسمان ایستاد و آسمان را بر افراد ^۱

تصویر محمد، مثل هر انسان بی اطلاع دیگر، این بوده که آسمان و زمین هر دو باید بیفتند و ساده ترین جواب یک انسان متدين اینست که خدا آنها را نگه می دارد.

دقت کنید در این آیات یک غلط مهم وجود دارد و آن اینکه گوینده گمان می کرده که چیزی نمی تواند در فضاء معلق باشد

و همه اشیاء به سمت پائین می خواهند بیفتند و طبعاً زمین و آسمان هردو باید بیفتند و خدا باید آنها را نگه دارد. در

صورتی که این تصور غلط است . بین اجسام نیروی جاذبه و جود دارد و مثلاً اگر زمین از حرکت باز ایستد، زمین به

سرعت به سمت خورشید خواهد رفت و با آن برخورد می کند در صورتی که در تصور ما خورشید بالاست نه پائین .

از نظر فزیکی انرژی ناشی از جاذبه و انرژی جنبشی، اجرام آسمانی را در مسیر و موضع خاصشان سوق می دهند .

مثلاً جاذبه می خواهد زمین را بر خورشید بکوبد و نیروی گریز از مرکز ناشی از حرکت دورانی زمین می خواهد

زمین را از خورشید دور کند . برایند این دو نیرو زمین را در مسیر خاصش نگه می دارد.

در آیت زیر قرآن نگهداری آسمان را به ستون نسبت داده است:

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ بِعِنْدِ عَمَدٍ تَرْوَهَا وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَبَئْثَ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَائِيَةٍ وَأَنْزَلَنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَبْنَنَا

فِيهَا مِنْ كُلِّ رُوْجٍ كَرِيمٍ (١٠)-لقمان

ترجمه: آسمانها را بی هیچ ستونی که آن را ببینید خلق کرد (یعنی آسمانها دارای ستونهای نامرئی نگهدارنده ای هستند که شما نمی بینید).

محمد گمان می کرده که آسمانها سقفهای سنگینی هستند که ستونهای نامرئی آنها را نگه می دارند تا بر زمین نیفتد. که این تصور از دو جهت غلط است. اولاً، آسمان چیزی نیست که ستون بخواهد و ثانیاً، ستونی برای نگهداری کرات وجود ندارد. لازم به ذکر است که بعضی اندیشمندان قرن ششم قبل از میلاد، بیش از هزار سال قبل از محمد (یونانی Anaximander) متوجه شده بودند که اجرام آسمانی نیازی به ستون ندارند و نیروهای آنها را در تعادل نگه می دارند.^۲ محمد حتی به درک این دانشمند یونانی ۱۲۰۰ سال قبلش نیز نرسیده بوده است.

بعضی افراد که می خواهند به هر قیمتی برای قرآن معجزه تراشی کنند، گفته اند منظور از ستونهای نامرئی، نیروی جاذبه است. اما نیروی جاذبه خلاف ستون عمل می کند، چون ستون با نیروی جاذبه مقابله می کند. بنابراین منظور از ستون نمی تواند نیروی جاذبه باشد. ما به کمک معجزه تراشان می آئیم و می گوئیم شاید منظور از ستون، نیروی گریز از مرکز باشد. اما باز هم غلط است چون نیروی گریز از مرکز سعی دارد شیء را در یک خط مستقیم به پیش براند که با ستون جور در نمی آید و باز هم اگر فرض کنیم منظور از ستون، تعادل بین نیروی جاذبه و گریز از مرکز باشد، باز هم غلط است. چون اولاً: تعادل ایندو یعنی نه گریز از مرکز و نه جاذبه به تنهائی در اصطلاح فزیک، جمع برداری ایندو نیرو به دست می آید که شیء سماوی را در جهت خاصش (مثلاً دورانی) پیش می راند. یعنی باز چیز نگهدارنده واقعی (ستون) نمی ماند چون عملکرد ستون در جهت پائین است که هم جهت با جمع برداری دو نیرو نیست. ثانیاً در بسیاری موارد تعادلی بین ایندو نیرو وجود ندارد. مثلاً یک سنگ آسمانی در مسیر حرکتش هرگاه به کره ای نزدیک شود تحت تأثیر جاذبه کره، می تواند تغییر جهت دهد یا با کره تصادم کند. یا دور شدن سریع کهکشانها از یکدیگر، غلبه اثرزی جنبشی بر جاذبه بین کهکشانها را نشان می دهد، در حالی که در فضای بیکران مغلقند. به هر روی با هیچ سرشی نمی توان ستون نامرئی را به معجزه چسباند، بلکه این برداشت یک انسان ساده بی اطلاع است که گمان می کند هر چیزی اگر نگاه داشته نشود، می افتد پس زمین و آسمان هم باید بیفتد. اما چون نمی افتد باید چیزی آنها را نگه دارد، که خداست یا ستون یا هردو. و دیدیم که همه این خیالات غلط است.

نکته مهم دیگری که باید به معجزه تراشان یادآوری کرد و من در مقدمه کتاب بر آن تأکید ورزیدم اینست که قرآن را باید با قرآن و سنت فهمید نه با خیالپردازی. نه در قرآن و نه در سنت کوچکترین اشاره ای به جاذبه وجود ندارد. اگر محمد در جایی از قرآن یا سنت، نیروی جاذبه را مطرح کرده بود قطعاً کار بزرگی کرده بود مثل نیوتون، که تازه آنهم معجزه نبود چنان که نیوتون معجزه نکرد.

آسمان یکدست و بدون خلل و فرج است

أَقْلَمُ يَنْظَرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْهُمْ كَيْفَ بَنَيَّا هَا وَرَزَّيَّا هَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ (۶) ق.

ترجمه: مگر به آسمان بالای سرشان ننگریسته اند که چگونه آن را بنا کردیم و زینتش داده ایم و برای آن هیچ گونه شکاف یا روزنه ای نیست.

همچنین آیاتی که از شکافته شدن آسمان در قیامت می گویند مؤید سقف یکپارچه بودن آسمان است مثل: وَقُنِتَّ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا (۱۹) نباء

ترجمه: بو (در قیامت) آسمان گشوده و در هائی [پدید] می شود
إِذَا السَّمَاءُ انفَطَرَتْ (۱) انفطار

ترجمه: هنگامی که (در قیامت) آسمان شکافته شود

وَانْشَقَتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةً (۱۶) الحاقه

ترجمه: بو (در قیامت) آسمان از هم بشکافد و در آن روز است که از هم گسته باشد.

اینهم تصور غلطی است. در جهان فضاهای بیکران بین ستاره ئی وجود دارد . سقفي نیست که یاک پارچه و بدون منفذ

باشد. این غلط ناشی از نگاه سطحی ابتدائی است که به نظر می رسد در سقف بلورین آسمان، در یا پنجره

ای وجود ندارد. این یکپارچگی و بدون منفذ بودن در اندیشه های فلاسفه قدیم هم مطرح شده است.

پس تا اینجا دیدیم که از نظر قرآن، آسمان سقفي یکپارچه و بالا است. که هر سه صفت مذکور برای آسمان غلط اند.

ستارگان چراگهای زینت بخش آسمانند. حال که آسمان سقف یکپارچه بدون منفذی است، پس ستارگان باید به سقف

آسمان چسبیده باشند و آسمان را زینت دهنده همانطور که ما سقف خانه را زینت می دهیم. این دقیقاً همان نظر انسانهای

bastani است. چنانچه قبلًا اشاره کردیم که در اوائل تاریخ بشری انسانها گمان می کردند که آسمان یک شیء شفاف

کروی است و ستارگان به زیر آن چسبیده اند.

نظر فیثاغورث (فیلسوف یونانی قرن ششم قبل از میلاد) این بود که ستارگان به اجسام شفاف کروی (آسمان، فلك)

چسبیده اند که اطراف زمین می گردند ^۲

توجه کنید:

إِنَّ رَيْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِرِزْيَنَةِ الْكَوَاكِبِ (۶) صفات

ترجمه: بدروستی که ما آسمان دنیا را به زینت ستارگان زینت دادیم.

فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَى فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرًا وَرَيْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ وَحَفَظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْغَرِيزِ الْعَلِيمِ

(۱۲) فصلت

ترجمه: و آسمان دنیا را به چراگها زینت دادیم.

وَلَقَدْ رَيْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْنَدَنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ (۵) ملک

ترجمه: در حقیقت آسمان دنیا را با چراگهای زینت دادیم.

البته که ستارگان موجب زیبائی آسمان می شوند . اما آیا این که ستارگان چراغ یا لامپ هستند حرف درستی است؟ اگر

کسی از شما بپرسد که ستارگان چیستند؟ آیا شما می گوئید چراغند؟! یا این که می گوئید کراتی هستند شبیه زمین و ماه

و خورشید. که یا نور تولید می کنند مثل خورشید یا نور را منعکس می کنند شبیه ماه و زمین . محمد نمی دانسته که

ستارگان کراتی شبیه زمینند و چیز ساده ابتدائی که به ذهنش آمده اینست که ستارگان چراگهای زینت بخش آسمانند

همانطور که هر عربی در بیابان عربستان همینگونه تصور می کرد . از جهت دیگری نیز چراغ بودن ستارگان غلط

است . چون چراغ چیزی است که نور تولید می کند در حالی که بسیاری از ستارگان فاقد نورند و نوری تولید نمی کنند و

ممکن است نور ضعیفی را که از ستاره دیگری به آنان می تابد، منعکس کنند.

اردادمه د

¹ Bodde, Derk. 1961. "Myths of Ancient China", in Mythologies of the Ancient World, ed. by Samuel Noah Kramer, pp. 367–408.

² J. P. Vernart (1982) *Les origines de la pensee grecque*. PUF Pariw. p 128, J. P. Vernart (1982) *The origins of the Greek thought*. Cornell University Press

3 A. Berry,(1899) A short history of astronomy, New York charles scribner's sons, p-4